



LEHDISTÖTIEDOTE nro 123/23

Luxemburgissa 13.7.2023

Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus asiassa C-261/22 | GN (Eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kieltäytyminen lapsen edun perusteella)

Julkisasiamies Ćapeta: Pienten lasten äidistä annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta voidaan kieltäytyä, jos se on lapsen edun mukaista

Tällainen kieltäytyminen on mahdollista ainoastaan silloin, jos täytäntöönpanosta vastaavalla viranomaisella ei ole viestintämekanismin käyttämisen jälkeen riittäviä tietoja voidakseen olla ehdottoman varma, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpano ei olisi lapsen edun vastaista

Belgian oikeusviranomainen antoi naisesta eurooppalaisen pidätysmääräyksen viiden vuoden vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoa varten. Muutamaa kuukautta myöhemmin hänet pidätettiin Bolognassa Italiassa. Pidätyksen ajankohtana hänen alaikäinen lapsensa asui hänen kanssaan, joten säilöönoton sijaan määrättiin kotiaaresti, jotta lapsi voi olla äitinsä kanssa. Bolognan valitustuomioistuin teki Belgian oikeusviranomaiselle tietopyynnön, jossa se tiedusteli alaikäisten lasten kanssa asuvien äitien tuomioiden täytäntöönpanoa koskevista menettelyistä Belgiassa. Koska se ei saanut vastausta, se kieltäytyi luovutuksesta.

Italian ylin yleinen tuomioistuin, johon valitettiin päätöksestä kieltäytyä luovutuksesta, kysyi unionin tuomioistuimelta, **onko mahdollista kieltäytyä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta tai lykätä sitä, jos etsitty henkilö on alaikäisten lastensa kanssa asuva äiti, kun luovutukseen liittyy riski perhe-elämää koskevan perusoikeuden rikkomisesta tai lapsen edun vaarantumisesta.**

Julkisasiamies Tamara Ćapeta toteaa ratkaisuehdotuksessaan, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen järjestelmä perustuu oletamaan, jonka mukaan jäsenvaltiot kunnioittavat perusoikeuksia. Kyseinen oletama voidaan kyseenalaistaa ainoastaan siinä tapauksessa, että täytäntöönpanosta vastaava viranomainen on tietoinen rakenteellisista tai yleisistä puutteista vankien perhe-elämää koskevan oikeuden turvaamisessa pidätysmääräyksen antaneessa valtiossa. **Koska käsiteltävässä asiassa ei ole viitteitä siitä, että vankien perhe-elämää koskevan oikeuden takeissa Belgiassa olisi rakenteellisia puutteita, julkisasiamies katsoo, että täytäntöönpanosta vastaava viranomainen ei voi kieltäytyä eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta tuomion saaneen naisen perhe-elämää koskevan oikeuden mahdollisen rikkomisen perusteella.**

Toinen henkilö tai toiset henkilöt – kun otetaan huomioon, että tuomion saanut nainen on synnyttänyt toisen lapsen menettelyn kuluessa –, joiden perusoikeuksista on kyse käsiteltävässä asiassa, ovat naisen lapset. Euroopan unionin perusoikeuskirjassa turvataan lapsen etu. Asianomaiset lapset voivat joutua eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon välillisiksi uhreiksi, joten eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanoa koskevaan päätökseen voi vaikuttaa huoli lasten edusta. Mahdollinen kieltäytyminen eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta tämän edun suojaamiseksi ei kuitenkaan ole keskinäistä luottamusta koskeva kysymys, vaan siinä on kyse tietyn lapsen edun mukaisen ratkaisun löytämisestä.

Julkisasiamies Ćapetan mukaan eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä tehdyssä puitepäätöksessä ei

lähtökohtaisesti säädetä pienten lasten äidistä annetun eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta kieltäytymisestä tilanteessa, jossa se on lapsen edun mukaista. Tällainen kieltäytyminen on mahdollista ainoastaan silloin, kun sen jälkeen, kun on määritetty lapsen tosiasiallinen tilanne ja käytetty eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä tehdyn puitepäättöksen viestintämekanismia pidätysmääräyksen antaneen oikeusviranomaisen ja täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen välillä, viimeksi mainitulla ei ole riittäviä tietoja, joiden perusteella olisi ehdottoman varmaa, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpano ei ole lapsen edun vastaista.

Julkisasiamies lisää rankaisemattomuuden välttämiseksi, että eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä tehdyn puitepäättöksen 4 artiklan 6 kohdassa olevat harkinnanvaraiset kieltäytymisperusteet (joiden nojalla täytäntöönpanosta vastaava jäsenvaltio voi olla luovuttamatta henkilöä, jos se sitoutuu panemaan vankeusrangaistuksen itse täytäntöön) voivat muuttua täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen velvollisuudeksi lapsen edun turvaamiseksi. Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä tehdyn puitepäättöksen 4 artiklan 6 kohdan soveltaminen voi olla paras vaihtoehto silloin, jos mistä tahansa asianomaiseen lapseen liittyvästä syystä olisi hänen etunsa mukaista olla lähtemättä täytäntöönpanosta vastaavasta jäsenvaltiosta mutta olisi samaan aikaan tärkeää, että hän säilyttää tiiviin yhteyden äitiinsä ja läheisen suhteen tämän kanssa.

Julkisasiamiehen mukaan luovuttamisen lykkääminen eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä tehdyn puitepäättöksen 23 artiklan 4 kohdan nojalla ei tule kyseeseen käsiteltävässä asiassa, koska se on mahdollista ainoastaan etsittyyn henkilöön liittyen ja vakavista humanitaarisista syistä, esimerkiksi luovuttamisen selvästi vaarantaessa etsityn henkilön hengen tai terveyden.

HUOMAUTUS: Julkisasiamiehen ratkaisuehdotus ei sido unionin tuomioistuinta. Julkisasiamies toimii tehtävässään riippumattomasti ja esittää unionin tuomioistuimelle oikeudellisen ratkaisun käsiteltävänä olevasta asiasta. Unionin tuomioistuin siirtää asian päätösharkintaan, ja tuomio julistetaan myöhemmin.

HUOMAUTUS: Ennakkoratkaisupyyntö antaa jäsenvaltioiden tuomioistuimille mahdollisuuden esittää käsiteltävänä olevassa asiassa unionin tuomioistuimelle kysymyksiä unionin oikeuden tulkinnasta tai unionin toimen pätevyydestä. Unionin tuomioistuin ei ratkaise kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevaa oikeusriitaa. Kansallisen tuomioistuimen tulee ratkaista asia unionin tuomioistuimen ratkaisun mukaisesti. Unionin tuomioistuimen ratkaisu sitoo samalla tavoin muita kansallisia tuomioistuimia, joiden käsiteltäväksi saatetaan samankaltaisia kysymyksiä.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin tuomioistuinta.

Ratkaisuehdotus julkaistaan [kokonaisuudessaan](#) CURIA-sivustolla sen antamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127

Kuvia ratkaisuehdotuksen antamistilaisuudesta on saatavilla [Europe by Satellite](#) -sivustolla. ☎ +32 2 296 4106

Pysykää kuulolla!

